

Ermita Mare de Déu de Montanyans

Castellet i la Gornal

Ubicació

Comarca: Alt Penedès
Lloc/Adreça: Coster de Montanyans. Nord oest de Les Masuques
Emplaçament Les Masuques agafar la BV-2117 direcció Sant Marçal. Passades les vies de tren el primer a l'esquerra i el següent a la dreta.
Alçada: 197

Coordenades:

Latitud: 41.3032
Longitud: 1.63164
UTM Est (X): 385446
UTM Nord (Y): 4573319

Classificació

Número de fitxa 08058 - 21
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Modern Contemporani Historicista
Segle s. XIV-XX
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIL
Observacions protecció: Immobile / 2744-I / Aprovació definitiva comissió urbanisme / 15/12/2004
Data aprovació: dc., 15/12/2004 - 12:00
Número inventari IPAC 34747
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Religios
Titularitat Privada

Titular:

Bisbat de Sant Feliu de Llobregat

Fitxes associades:[Creu de Montanyans](#)[Goig en honor a la Mare de Déu de Montanyans](#)[Aplec de Montanyans](#)**Autoria de la fitxa**

Núria Cabañas. Web Cultura, SCP

Data de registre de la

dj., 01/12/2022 - 17:15

fitxa:

Descripció

L'ermita de Montanyans es troba situada dalt del turó de Montanyans. Correspon a una construcció d'origen medieval que fou ampliada al segle XIV per la zona de l'absis. L'any 1750 es va fer una nova ampliació i s'afegí el cambril i entre els anys 1955 i 1962 fou reconstruïda pels veïns del terme, atès que durant la guerra civil va ser cremada. L'edifici és d'una sola nau coronada per un l'absis de planta quadrangular. El retaule, realitzat amb pedra i ceràmica, va ser dissenyat per Pau Macià i realitzat per la ceramista Maria Tetas de Bolet l'any 1979. En ell s'hi plasma els set goigs de la Mare de Déu i el sacrifici del calvari a la predel·la hi ha representats la figura de S. Vicens Ferrer, la Troballa de la santa imatge i Sant Jaume el Major. En el sòcol que sosté el retaule apareixen dos àngels, un que sosté l'escut d'armes de l'Albert de Montanyans i l'altre el de l'ermita. Des del presbiteri també s'accedeix a la sagristia. A la nau central s'hi conserva l'antic l'arc apuntat i la creueria gòtica que sostenen la coberta exterior realitzada a dues aigües amb el carener perpendicular a la façana principal, orientada a ponent. Antigament, entre el portal d'accés i l'arc apuntat hi havia hagut el cor on s'hi accedia per una escala de cargol situada al costat de la porta que comunica el temple amb la casa de l'ermità, edificació adossada a la façana de tramuntana. A la façana principal s'hi obra el portal d'arc de mig punt adovellat amb arquivoltes sostingudes per impostes. Al costat hi ha una espitllera reformada. Damunt el portal hi ha un rosetó amb un vitrall amb la figura de Sant Macari, sant que a inicis del segle XV hi tenia un altar dedicat. La façana és coronada per un campanar d'espada de dos ulls. La façana de migjorn fou reforçada amb la construcció de diversos contraforts, alguns d'ells atalussats. A la façana de tramuntana s'hi adossa l'antiga casa e l'ermità, dividida en tres grans habitacions una de les quals conserva un antic arc apuntat. Actualment aquest espai es utilitza com a magatzem.

Observacions:

Actualment pertany a la parròquia de Sant Marçal, antigament pertanyia a la parròquia de Sant Pere de Castellet.

Al segle XV tenia un altar dedicat a Sant Macari i un altre a Sant Joan. Entre l'arc i la creueria gòtica hi ha una ampla tomba utilitzada fins a inicis del segle XX pel veïns de les masies més properes. La primera notícia relacionada amb aquesta tomba és en una visita pastoral que data de l'any 1777 : “A igual distancia de una hora hai otra capilla de Ntra. Sra. que llaman de Montañans, en la que hai sepultura para enterrarse los vecions inmediatos”.

Història

La primera notícia documental de l'ermita data de l'any 1341 en un document d'Albert de Muntanyans. Els Muntanyans van ser un llinatge existent en aquesta zona entre els segles XIV i XV. Malgrat aquest document, l'ermita podria tenir una cronologia més reculada atès que es va localitzar una inscripció amb

l'any 1230 inscrit en un dels mur de l'edificació. El juliol de 1936 l'ermita fou cremada i la coberta retirada i aprofitada per edificar un forn de pa a Sant Marçal. L'any 1955 es van iniciar els treballs de neteja i reconstrucció que finalitzaren l'any 1962.

Bibliografia

AAVV. (1981): Catalunya romànica. El Penedès i l'Anoia. Vol. XIX. Pòrtic. Barcelona. Fundació Enciclopèdia Catalana.

CASANOVA, S. (1995): Història de l'ermita de la Mare de Déu de Montanyans. Ed. Santiago Casanova Giner. Sitges.

Inventari del Patrimoni Cultural Immobile de Catalunya. Patrimoni Arquitectònic del terme municipal de Castellet i la Gornal. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació. Generalitat de Catalunya.

